

MOLEKÜLER MARKER TEKNİKLERİ

► RFLP (Restriction Fragment Length Polymorphism)

İlk olarak 1990'lı yıllarda kullanılmaya başlanmıştır

- RFLP'de DNA bir restriksiyon enzimi (kesim enzimi) ile parçalara ayrılarak incelenir
- Bakteriyel restriksiyon enzimleri DNA'yı her zaman aynı yerden keserler
- Ancak bazen mutasyonlar sonucu bireylerde bazı bölgeler bulunmayabilir
- Mutasyon bir gen içerisinde de olabilir genler arası bölgede de olabilir

RFLP (Restriction Fragment Length Polymorphism)

RFLP'de DNA bir restriksiyon enzimi ile parçalara ayrılarak incelenir

RFLP (Restriction Fragment Length Polymorphism)

Aşamaları:

1. DNA İzolasyonu
2. DNA'nın restriksiyon enzimleri ile kesilmesi
3. Kesilen DNA'ların radyoaktif proflarla işaretlenmesi
4. Görüntülenmesi

Dezavantajları

- İş gücü fazla
- Radyoaktif işaretleme gerektiriyor

PCR (Polymerase Chain Reaction) =Polimeraz Zincir Reaksiyonu NEDİR???

- ▶ Belli bir DNA dizisinin çoğaltılması amacıyla uygulanan bir tüpte test yöntemidir
- ▶ Bakteriyel, viral, bitkisel veya hayvansal herhangi bir kaynaktan gelen DNA dizileri PCR ile çoğaltılabilir

PCR'a dayalı tekniklerden bazıları

RAPD (Random Amplified Polymorphic DNA)

Williams ve ark. (1990) tarafından geliştirilen ve genellikle 10 bazlık rastgele seçilmiş primerlerin kullanıldığı teknik, çeşit ve tip tanımlama çalışmalarında sıkça tercih edilmektedir

RAPD yöntemi, 9-10 baz uzunluğundaki rastgele primerlerin, kalıp (template) DNA'nın iki iplikçiği üzerinde, birbirine karşıt iki farklı noktada tamamlayıcılarını (komplementlerini) bularak, bu ara bölgenin çoğaltılmasını (amplifikasyonunu) esas alan polimorfizminden oluşmaktadır

DNA
MgCl₂
dNTP
Su
Primer **AATGCATT**
Taq polimeraz

RAPD-Tekniđi moleküler analizlerde geniş bir kullanım alanı bulmuştur.

-Tür ve çeşitlerin moleküler tanımlanması (Büscher *et al.* 1994, Tschammer und Zyprian 1994, Moreno *et al.* 1995, Ye *et al.* 1998, Vidal *et al.* 1998, 1999, Ulanowsky *et al.* 2001),

-Somaklonal varyasyonların tespiti (Schneider *et al.* 1996),

- Marköre Dayalı Seleksiyon (Striem *et al.* 1996, Dalbó 1998, Luo *et al.* 2001)

- Genetik haritalama (Lodhi *et al.* 1995, Dalbó *et al.* 2000, Doligez *et al.* 2002, Grando *et al.* 2003, Fischer *et al.* 2004)

Bunlardan bazılarıdır.

AFLP (Amplified Fragment Length Polymorphism)

- ▶ **Teknik temel olarak aşağıdaki şekilde uygulanmaktadır.**

(AFLP tekniğı PCR aşaması öncesi)

- ▶ DNA'nın spesifik restriksiyon enzimleri ile (ECoR1/Mse I) kesimi ve bu enzim sistemlerine uygun adaptörlerin (primerlerin) kesim bölgelerine DNA ligaz enzimi ile birleřtirilmesi,
- ▶ Ligaz edilen bu bölgelere (adaptörlere) uygun primerler ile restriksiyon fragmentlerinin ön çoğaltımı (pre-amplifikasyonu)

(AFLP tekniğı PCR aşaması)

- ▶ Bu fragmentlerin özel oluşturulan ve değışik şekillerde (radyoaktif veya biotin vb) işaretlenmiş primerlerle DNA bölgelerinin çoğaltımının (amplifikasyonunun) sağlanması ve sonuçların poliakrikamid jel elektroforezinde görüntülenmesi, aşamalarından oluşmaktadır.

❖ **AFLP-Tekniđi iki PCR amplifikasyon aşaması (Ön ve selektif PCR) ve RAPD tekniğine göre daha uzun primer kullanıldığından tekrarlanabilir ve genomu daha selektif bir şekilde tarayabilme özelliğine sahiptir.**

❖ **Poliakrilamit jel elektroforezi ile çok daha küçük DNA bantları incelenebilir**

❖ **Florasın işaretli primer kullanıldığında otomasyona uygun bir tekniktir.**

Bu özellikleri sayesinde teknik genetik haritalama çalışmalarında (Dalbó *et al.* 1998, Doligez *et al.* 2003, Grando *et al.* 2003, Fischer *et al.* 2004), *Vitis vinifera*-çeşitlerinin moleküler tanımlanması ve genetik ilişkilerinin belirlenmesinde (Martinez-Zapater *et al.* 1998), marköre dayalı seleksiyonda (Pauquet *et al.* 2001) ve asma klonlarının ayrımında (Ergül 2001) kullanılmıştır.